

POSTANOWIENIE

Dnia 16 lutego 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Księżak (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Oktawian Nawrot

SSN Janusz Niczyporuk

w sprawie z odwołania A. A. W.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z 25 marca 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na cztery stanowiska sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 733

z udziałem J. J. M. i A. N.

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 16 lutego 2022 r.

odracza rozpoznanie sprawy i przedstawia do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów Sądu Najwyższego następujące zagadnienie prawne:

„Czy w wypadku, gdy w głosowaniu uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą, bezwzględną większość głosów, a uznanie wszystkich kandydatów za wybranych spowodowałoby przekroczenie liczby wolnych stanowisk sędziowskich, przewidzianych w danym postępowaniu nominacyjnym, dopuszczalne jest w stosunku do tych kandydatów przeprowadzenie ponownego głosowania i

uznanie za wybranych tylko tych kandydatów, którzy w tym głosowaniu uzyskali kolejno najwięcej głosów?”.

UZASADNIENIE

Uchwałą nr [...] z 25 marca 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na cztery stanowiska sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 733, Krajowa Rada Sądownictwa:

1. przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie A. B., H. P. F., J. J. M. oraz A. N. do pełnienia urzędu na cztery stanowiska sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w [...];

2. nie przedstawiła Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie D. T. C., A. C., A. T. C., Z. E. G., A. G., A. E. G.-T., M. J. K., U. K., M. M., B. A. M., A. S. N., A. I. N., M. O., E. D. P., A. M. R., I. J. S., J. W.-N., A. A. W., T. G. Z. oraz A. J. Z. do pełnienia urzędu na cztery stanowiska sędziego w Sądzie Administracyjnym w [...].

W głosowaniu przeprowadzonym w trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa 25 marca 2021 r., poprzedzającym podjęcie uchwały, na:

- A. B. oddano 18 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 1 głosie „wstrzymującym się” (przy obecności 19 osób), w rezultacie czego uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów;

- D. T. C. oddano 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw” przy 16 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów,

- A. C. oddano 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 16 głosach „wstrzymujących się”, (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- A. T. C. oddano 2 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 17 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- H. P. F. oddano 11 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 7 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 18 osób), w rezultacie czego uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów;
- Z. E. G. oddano 2 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 17 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- A. G. oddano 1 głos „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 18 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- A. E. G.-T. oddano 2 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 17 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- M. J. K. oddano 11 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 8 głosach „wstrzymujących się” (przy obecności 19 osób), w rezultacie czego uzyskał wymaganą bezwzględną większość głosów;
- U. K. nie oddano głosów „za” ani „przeciw”, przy 19 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- M. M. nie oddano głosów „za” ani „przeciw”, przy 18 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 18 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- B. A. M. oddano 1 głos „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 17 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 18 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- J. J. M. oddano 13 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 6 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego uzyskał wymaganą bezwzględną większość głosów;
- A. S. N. nie oddano głosów „za” ani „przeciw”, przy 19 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- A. I. N. oddano 4 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 15 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- A. N. oddano 12 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 17 osób), w rezultacie czego uzyskał wymaganą bezwzględną większość głosów;
- M. O. oddano 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 16 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- E. D. P. oddano 4 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 14 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 18 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- A. M. R. oddano 3 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 16 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- I. J. S. oddano 1 głos „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 18 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- J. W.-N. oddano 2 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 16 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 18 osób), w rezultacie czego nie uzyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- A. A. W. oddano 11 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 7 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 18 osób), w rezultacie czego uzyskała wymaganą bezwzględną większość głosów;
- T. G. Z. oddano 2 głosy „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 16 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 18 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;
- A. J. Z. nie oddano głosów „za” ani „przeciw”, przy 19 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 19 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej, większości głosów.

W związku z sytuacją, o której mowa w § 12 ust. 3 pkt 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa zarządził ponowne głosowanie na H. P. F., M. J. K. i A. A. W., podczas którego na:

- H. P. F. oddano 11 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 5 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 16 osób), w rezultacie czego uzyskała największą wymaganą bezwzględną większość głosów;

- M. J. K. oddano 8 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 10 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 18 osób), w rezultacie czego nie uzyskał wymaganej bezwzględnej większości głosów;

- A. A. W. oddano 9 głosów „za”, nie oddając głosów „przeciw”, przy 7 głosach „wstrzymujących się” (przy udziale 16 osób), w rezultacie czego nie uzyskała największej wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Wobec powyższego, Krajowa Rada Sądownictwa stwierdziła, że bezwzględną większość głosów uzyskali A. B., H. P. F., J. J. M., A. N. i A. A. W.. W związku z tym, że do obsadzenia w tym postępowaniu przewidziano cztery stanowiska sędziowskie, to zgodnie z § 12 ust. 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, za wybranych do przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie uznano A. B., H. P. F., J. J. M. oraz A. N., którzy uzyskali najwięcej głosów spośród osób, które otrzymały bezwzględną większość głosów.

Odwołanie od przedmiotowej uchwały wniosła A. A. W. (dalej także: skarżąca), zaskarżając ją w części – w zakresie, w jakim postanowiono przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosek o powołanie J. J. M. i A. N. oraz postanowiono nie przedstawić Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie A. A. W. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w [...].

Zaskarżonej uchwale zarzucono naruszenie:

1. art. 33 ust. 1 i art. 35 ust. 1 i 2 w związku z art. 42 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa poprzez niewłaściwe zastosowanie i brak wszechstronnego rozważenia okoliczności sprawy polegające na:

- pominięciu korzystnej dla skarżącej rekomendacji zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa, który uznał, że poziom wiedzy w dziedzinie

administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej oraz ponad dwudziestoletni staż pracy w sądownictwie administracyjnym na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa administracyjnego, świadczą, że kwalifikacje i doświadczenie zawodowe skarżącej (wynikające m.in. ze stażu pracy, zakresu wykonywanych czynności i obowiązków) są wyróżniające i bardziej przydatne do pełnienia funkcji sędziego sądu administracyjnego niż kwalifikacje i doświadczenie zawodowe ww. dwóch kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Sądownictwa z wnioskiem o powołanie;

- pominięciu ocen, opinii, założeń oraz rekomendacji zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa i niewyjaśnieniu w motywach uchwały w przekonujący, jasny oraz niebudzący wątpliwości sposób dlaczego nie dokonano wyboru skarżącej, pomijając rekomendację zespołu, i dokonano wyboru ww. dwóch kandydatów, którzy nie uzyskali poparcia zespołu;

- dokonaniu pobieżnej oceny kwalifikacji i doświadczenia zawodowego skarżącej z pominięciem kryterium wyróżniającego poziomu wiedzy w dziedzinie administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej oraz nieuwzględnienie okoliczności ponad dwudziestoletniego stażu pracy w sądownictwie administracyjnym na stanowiskach związanych ze stosowaniem prawa administracyjnego i wadliwe przyjęcie, że przesłanka z art. 6 § 1 pkt 6 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. – Prawo o ustroju sądów administracyjnych została spełniona w odniesieniu do J. J. M. oraz A. N., a nie została dostatecznie spełniona w przypadku starszego referendarza sądowego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...] – A. A. W.;

- dokonaniu dowolnej i wybiórczej oceny kwalifikacji i doświadczenia zawodowego skarżącej poprzez pominięcie okoliczności, że A. A. W., posiadając ponad dwudziestoletni staż pracy w sądownictwie administracyjnym, zajmowała się różnorodnym zakresem spraw należących do właściwości kilku wydziałów orzeczniczych Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...];

- dokonaniu pobieżnej oceny kwalifikacji i doświadczenia zawodowego skarżącej poprzez pominięcie faktycznego zakresu wykonywanych obowiązków;

- niezastosowaniu przy ocenie kandydatów takich samych, jednolitych i obiektywnych kryteriów;

- przyjęciu w oparciu o niejasne, niejednoznaczne i nieobiektywne kryteria, że ww. dwaj kandydaci rekomendowani przez Radę zasługują na wyróżnienie i są kandydatami lepszymi od kandydatury skarżącej;

2. art. 42 ust. 1 ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa poprzez:

- brak jednoznacznego wskazania i przekonującego wyjaśnienia w uzasadnieniu uchwały w jakim zakresie uznano, że kwalifikacje i doświadczenie zawodowe ww. dwóch kandydatów przedstawionych z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego są bardziej odpowiednie od kwalifikacji i doświadczenia zawodowego skarżącej oraz dają gwarancję lepszego wykonywania funkcji sędziego wojewódzkiego sądu administracyjnego;

- brak przekonującego i wyczerpującego wyjaśnienia w treści uzasadnienia uchwały, dlaczego doświadczenie, kwalifikacje zawodowe i wyniki pracy skarżącej nie dają podstaw do przedstawienia wniosku o powołanie jej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w [...];

- oparcie uchwały na wybiórczych (niepełnych) i dowolnych ustaleniach faktycznych;

3. art. 2, art. 32 ust. 1, art. 60 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej poprzez niezastosowanie przy ocenie ww. kandydatów oraz kandydatury skarżącej jednolitych, przejrzystych i obiektywnych kryteriów oraz procedur postępowania związanych z oceną, odpowiadających zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, równego traktowania i równego dostępu do służby publicznej oraz zakazu dyskryminacji, które to naruszenie skutkowało odmową przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie skarżącej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w [...].

Wobec powyższego, skarżąca wniosła o uchylenie uchwały w zaskarżonej części i przekazanie sprawy w przedmiotowym zakresie do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa.

W odpowiedzi na odwołanie Przewodniczący Krajowej Rady Sądownictwa wniósł o jego oddalenie w całości – jako pozbawionego uzasadnionych podstaw.

Odpowiedź na odwołanie wniósł także uczestnik A. N. – wskazując na brak uzasadnionych podstaw do jego uwzględnienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 37 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (t.j. Dz.U. 2021, poz. 269; dalej: u.k.r.s.) jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, Rada rozpatruje i ocenia wszystkie zgłoszone kandydatury łącznie. W takim przypadku Rada podejmuje uchwałę obejmującą rozstrzygnięcia w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów. Art. 21 ust. 2 zd. 1 u.k.r.s. przewiduje, że Rada podejmuje uchwały bezwzględną większością głosów, w głosowaniu jawnym.

Stosownie do § 12 ust. 1 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, stanowiącego załącznik do uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr 158/2019 z 24 stycznia 2019 r. w sprawie Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa (M.P. 2019, poz. 192 ze zm.), Rada podejmuje uchwały, stanowiska i opinie w drodze głosowania. Zgodnie z § 12 ust. 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa w przypadku, o którym mowa w art. 37 ust. 1 u.k.r.s., Rada podejmuje uchwałę w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej wniosku o powołanie do pełnienia urzędu sędziego w stosunku do wszystkich kandydatów w wyniku przeprowadzenia odrębnych głosowań dotyczących każdego z nich. Za wybranych do przedstawienia z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu sędziego uznaje się tych kandydatów, którzy uzyskali kolejno najwięcej głosów spośród osób, które otrzymały bezwzględną większość głosów. Z kolei § 12 ust. 3 pkt 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa przewiduje, że w przypadku gdy dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą, bezwzględną większość głosów, a uznanie wszystkich kandydatów za wybranych spowodowałoby przekroczenie liczby wolnych stanowisk sędziowskich, w stosunku do tych kandydatów przeprowadza się jednorazowo ponowne głosowanie.

Sąd Najwyższy, rozpoznając odwołanie A. A. W. od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa nr [...] z 25 marca 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na cztery stanowiska sędziego w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w [...], ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 733, powziął poważne wątpliwości co do wykładni powołanych powyżej przepisów, na podstawie których Rada podjęła zaskarżone rozstrzygnięcie.

Stosownie zaś do art. 82 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2021, poz. 1904; dalej: u.SN) jeżeli Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację lub inny środek odwoławczy, poweźmie poważne wątpliwości co do wykładni przepisów prawa będących podstawą wydanego rozstrzygnięcia, może odroczyć rozpoznanie sprawy i przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów tego sądu.

W niniejszym przypadku owe poważne wątpliwości dotyczą wykładni art. 37 ust. 1 u.k.r.s. w zw. z § 12 ust. 2 i § 12 ust. 3 pkt 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa w zakresie, w jakim przepisy te przewidują, że jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zaś w głosowaniu Rady dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą, bezwzględną większość głosów – przy czym uznanie wszystkich tych kandydatów za wybranych spowodowałoby przekroczenie liczby wolnych stanowisk sędziowskich – w stosunku do tych kandydatów przeprowadza się jednorazowo ponowne głosowanie, celem wyłonienia takiej liczby kandydatów, która będzie odpowiadać liczbie wolnych stanowisk sędziowskich, według kryterium największej wymaganej bezwzględnej większości głosów otrzymanych w tym ponownym głosowaniu.

W dotychczasowym orzecnictwie Sądu Najwyższego ukształtowały się na tym tle dwa konkurencyjne stanowiska.

W ramach pierwszego poglądu Sąd Najwyższy stwierdził, że uchwalając przepis § 12 ust. 3 pkt 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, Rada zdecydowała ogólnie, że nie będzie rekomendowała nigdy kandydatów w liczbie przekraczającej liczbę wolnych stanowisk sędziowskich – co uznał za zgodne ze standardami konstytucyjnymi i ustawowymi. Uzasadniając to stanowisko Sąd Najwyższy, powołując się na orzecznictwo Trybunału Konstytucyjnego (wyroki z: 14 kwietnia 1999 r., K 8/99; 12 listopada 2009 r., K 62/07), wskazał,

że „[w] przypadku kompetencji należących do organów kolegialnych należy rozróżnić z jednej strony określenie przedmiotu i zakresu kompetencji oraz podstawowych zasad procedury niezbędnej do ich realizacji, a z drugiej strony szczegółowe, wewnętrzne zasady obradowania danego organu kolegialnego, do których należą m.in. zasady dotyczące zwoływania posiedzeń, prowadzenia obrad i porządku głosowania oraz szczegółowe prawa i obowiązki członków organu kolegialnego związane z udziałem w obradach. Pierwsza grupa spraw wymaga zawsze uregulowania w Konstytucji RP lub w ustawie. Natomiast druga grupa zagadnień może zostać przekazana do unormowania w regulaminie danego organu, w ramach przyznanej mu przez prawo autonomii regulaminowej.”. Uznając, że sposób postępowania w przypadku wyboru w głosowaniu Rady większej liczby kandydatów niż liczba przewidzianych do obsadzenia stanowisk sędziowskich stanowi kwestię natury porządkowej, Sąd Najwyższy doszedł do wniosku, że „zagadnienie unormowane w § 12 ust. 3 pkt 2 regulaminu KRS mieści się w drugiej grupie zagadnień, które mogło znaleźć się w regulaminie KRS, ponieważ przynależy do jej autonomii regulaminowej” i w związku z tym „[w] tym zakresie nie można zatem dopatrzyć się (...) sprzeczności regulaminu KRS z ustawą o KRS.” (wyroki Sądu Najwyższego z: 15 grudnia 2021 r., I NKRS 57/21; 15 grudnia 2021 r., I NKRS 60/21).

Drugi pogląd, wyrażony w wyroku Sądu Najwyższego z 12 maja 2021 r., I NKRS 27/21, wskazuje, że „[w] ustawie brak jest kryterium, w oparciu o które Rada mogłaby nie przedstawić do powołania osoby, która uzyskała poparcie bezwzględnej większości głosujących członków KRS. Rada jednak wyprowadziła takie kryterium w § 12 ust. 2 zd. 2 Regulaminu KRS (...).”. Sąd Najwyższy zauważył, że „[w] dość enigmatyczny sposób przepis ten wskazuje na dodatkowe kryterium, które uzasadnia porządkowanie kandydatów, którzy uzyskali bezwzględną większość głosów, według ilości uzyskanych głosów. Treść tego kryterium staje się jednak oczywista w świetle § 12 ust. 3 Regulaminu KRS, który wyraźnie wskazuje, że chodzi o ograniczenie liczby osób przedstawionych do nominacji przez liczbę wolnych miejsc sędziowskich. Ilość ta jest określana dla sądów powszechnych obwieszczeniem Ministra Sprawiedliwości wydanym na podstawie art. 20a § 4 ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów

powszechnych.”. To rozwiązanie normatywne, zmierzające do zapewnienia tego, by liczba kandydatów przedstawionych Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego była nie większa niż ilość wolnych stanowisk sędziowskich przewidzianych w danym postępowaniu nominacyjnym, Sąd Najwyższy uznał za niekonstytucyjne – zarówno w wymiarze formalnym, jak i materialnym. W tym zakresie Sąd Najwyższy wskazał, że „Regulamin KRS stanowi jej uchwałę wydaną na podstawie delegacji zawartej w art. 22 ust. 1 i 1a u.k.r.s., która przesądza, że materią uchwały wykonawczej ma być jedynie określenie szczegółowego trybu działania Rady z uwzględnieniem zastosowania systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie w sprawie powołania do pełnienia urzędu na stanowisku sędziowskim i potrzeby zapewnienia jawności postępowania przed Radą. Wprowadzanie dodatkowego kryterium wyłonienia osób przedstawianych Prezydentowi RP do powołania na stanowisko sędziowskie leży poza zakresem tak sformułowanej delegacji ustawowej i zastrzeżone jest dla materii ustawowej, której nie może regulować akt normatywny niższej rangi.”. Odwołując się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 15 grudnia 1999 r., K 6/99, Sąd Najwyższy podkreślił, że „Regulamin Krajowej Rady Sądownictwa jako akt prawa wewnętrznego nie może naruszać przepisów prawa powszechnie obowiązującego”. Jednocześnie Sąd Najwyższy zauważył, że „[w] wymiarze materialnoprawnym zdanie drugie § 12 ust. 2 Regulaminu KRS wprowadza wobec kandydata dodatkowe kryterium, decydujące o tym, kto spośród osób, względem których zapadło pozytywne rozstrzygnięcie na zasadach sformułowanych w art. 21 ust. 2 w zw. z ust. 1 u.k.r.s., może się okazać beneficjentem tego rozstrzygnięcia, a kto nim nie może być. Niespełnienie tego dodatkowego, nie mającego oparcia w tekście ustawy, kryterium zrównuje sytuację prawną osób, względem których zapadło pozytywne rozstrzygnięcie KRS, z sytuacją osób, względem których zapadło rozstrzygnięcie negatywne. Rozwiązanie takie w oczywisty sposób narusza konstytucyjną zasadę równości obywateli wobec prawa chronioną przez art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.”.

W tym samym wyroku Sąd Najwyższy zauważył, że w dotychczasowym orzecznictwie wielokrotnie wskazywano na możliwość rekomendowania Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej kandydatów w liczbie przekraczającej

liczbę wolnych stanowisk (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 6 września 2019 r., I NO 99/19; 3 września 2019 r., I NO 129/19; 24 lipca 2019 r., I NO 86/19; 16 lipca 2019 r., I NO 59/19; 1 lipca 2019 r., I NO 70/19; 12 czerwca 2019 r., I NO 38/19; 27 marca 2019 r., I NO 59/18; 7 marca 2019 r., I NO 1/19; 7 marca 2019 r., I NO 2/19; 21 lipca 2015 r., III KRS 35/15; 11 marca 2014 r., III KRS 3/14; 6 listopada 2013 r., III KRS 215/13; 10 czerwca 2009 r., III KRS 9/08). Sąd Najwyższy zaznaczył przy tym, że „[p]rzedstawienie Prezydentowi RP większej liczby kandydatów oznacza pozostawienie mu ostatecznego wyboru co do tego, względem kogo ostatecznie skorzysta z kompetencji wynikającej z art. 179 Konstytucji RP w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP.”.

Ten aspekt sprawy, dotyczący prerogatyw Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, został podkreślony w uzasadnieniach zdań odrębnych zgłoszonych do przywołanych powyżej wyroków Sądu Najwyższego z 15 grudnia 2021 r. Wskazano tam, że „w sytuacji, gdy Rada dojdzie do przekonania, że wynikające z ustawy i istoty określonego urzędu warunki konieczne, a zarazem wystarczające do powołania kandydata na urząd sędziego, spełnia większa liczba kandydatów aniżeli liczba stanowisk do obsadzenia, powinna ich wszystkich przedstawić w rekomendacji. Jednocześnie podnosi się, że ograniczenie przez Radę we wskazanych okolicznościach liczby rekomendowanych Prezydentowi RP kandydatur skutkowałoby naruszeniem przywołanych wyżej norm konstytucyjnych (zakodowanego w art. 60 Konstytucji RP prawa równego dostępu do służby publicznej, zagwarantowanego w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP prawa do sądu, konstytucyjnej kompetencji Prezydenta RP wynikającej z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP – przyp. aut.). W szczególności prerogatywa Prezydenta zostałaby w ten sposób ograniczona do aktu dekretacji decyzji podjętej przez inny organ konstytucyjny. Stałoby to jednak w sprzeczności z samą ideą prerogatywy nie tylko Prezydenta RP, lecz ogólnie prerogatywy jako instytucji prawnej.”. Powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z 26 marca 2019 r., I NO 57/18, zaznaczono dodatkowo, że „[w] akcie powołania przez Prezydenta RP na urząd sędziego realizuje się norma stanowiąca podstawową zasadę demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), stanowiąca, że władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej

należy do Narodu, który sprawuje władzę przez swoich przedstawicieli lub bezpośrednio (art. 4 Konstytucji RP). Prezydent występuje tu jako głowa państwa (a nie jako organ realizujący część władzy wykonawczej), której legitymacja demokratyczna jest niewątpliwa i najpełniejsza. Prezydent RP łączy demokratycznie wyrażoną wolę Narodu z kreowaniem władzy sądowniczej. Krajowa Rada Sądownictwa, jako szczególny konstytucyjny organ państwa i jedyny legitymowany do tego, przedstawia Prezydentowi RP kandydatów do powołania na urząd sędziego, ale to Prezydent RP, wykonując prerogatywę (art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP), ostatecznie decyduje o powołaniu na urząd sędziego (art. 179 ust. 1 Konstytucji RP).”. W konsekwencji uznano, że „§ 12 ust. 3 pkt 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa (...), zgodnie z którym w przypadku, gdy dwóch lub więcej kandydatów otrzymało równą, bezwzględną większość głosów, a uznanie wszystkich kandydatów za wybranych spowodowałoby przekroczenie liczby wolnych stanowisk sędziowskich, w stosunku do tych kandydatów przeprowadza się jednorazowe ponowne głosowanie, nie tylko stoi w sprzeczności z przywołanym wyżej orzecznictwem Sądu Najwyższego i uznaną przez Radę praktyką, a także wkracza w obszar konstytucyjnej prerogatywy Prezydenta RP, ale wprost narusza konstytucyjne prawo dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach (art. 60 Konstytucji RP).”.

Mając na uwadze przedstawione powyżej poważne, widoczne także w orzecznictwie Sądu Najwyższego, wątpliwości dotyczące wykładni art. 37 ust. 1 u.k.r.s. w zw. z § 12 ust. 2 i § 12 ust. 3 pkt 2 Regulaminu Krajowej Rady Sądownictwa, a dokładniej – dopuszczalności przeprowadzenia w stosunku do dwóch lub więcej kandydatów na stanowisko sędziowskie, którzy w głosowaniu Krajowej Rady Sądownictwa otrzymali równą, bezwzględną większość głosów, a których liczba przekracza liczbę wolnych stanowisk sędziowskich, przewidzianych w danym postępowaniu nominacyjnym, ponownego jednorazowego głosowania oraz uznania za wybranych tylko tych spośród nich, którzy w tym ponownym głosowaniu uzyskali kolejno najwięcej głosów – Sąd Najwyższy, na podstawie art. 82 § 1 u.SN, orzekł jak w sentencji postanowienia.

